

УКРАЇНА
УРЯДОВИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ У СПРАВАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Government Agent
before the European Court of Human Rights
Ukraine
вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001, Україна

Agent du Gouvernement
auprès de la Cour Européenne des Droits de l'Homme
l'Ukraine
13, Horodetskogo St. Kyiv, 01001, Ukraine

Тел.: +380 44 278-37-23, факс.: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua http://www.minjust.gov.ua

28.08.15

№ 5628/101-46/15

На №

Міністерство внутрішніх справ України

✓ Національна академія внутрішніх справ
України

пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП, 03035

УМВС України в Черкаській області

вул. Смілянська, 57, м. Черкаси, 18036

Монастирищенський РВ УМВС України в
Черкаській області

вул. Гагаріна, 8, м. Монастирище, 19100

Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Риженко проти України»

30 липня 2015 року Європейським судом з прав людини (далі –
Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Риженко проти
України».

У цьому рішенні Європейський суд констатував порушення процесуального
аспекту ст. 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі
– Конвенція) у зв'язку з непроведенням органами влади ефективного та
свочасного розслідування обставин смерті сина заявниці.

Крім того, Європейський суд зобов'язав державу сплатити правонаступникам
заявниці у цій справі, пані Поцілуйко та пану Риженку, спільно 6 000 (шість
тисяч) євро відшкодування моральної шкоди.

Факти справи та суть порушень викладено у стислому викладі рішення, що
додається.

ВДЗР НАВС	
Вх. №	3991
14	09 20 16

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон) та п. 1 ст. 46 Конвенції рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

У цій справі порушення Конвенції було встановлено Європейським судом у зв'язку з неефективністю розслідування компетентними органами влади смерті сина заявниці.

Варто зазначити, що на цей час кількість рішень, в яких Європейський суд встановлює порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції, зростає. З огляду на їх велику кількість, а також на те, що Європейський суд вже неодноразово встановлював порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції у справах щодо України, скарги цієї групи розглядаються за окремим, спрощеним, порядком. Така практика Європейського суду є вкрай негативною для України, оскільки, перш за все, вона свідчить про системну проблему непроведення ефективного розслідування у справах за фактом смерті особи і, крім того, рішення Європейського суду, ухвалені за спрощеною процедурою, оскарженню не підлягають.

У рішенні *«Риженко проти України»* Європейський суд зазначив, що станом на квітень 2014 року досудове розслідування у зв'язку зі смертю сина заявниці тривало. З метою належної координації виконання цього рішення Європейського суду просимо повідомити про результати проведеного досудового розслідування та надати копії підтверджуючих документів.

Крім цього, для виконання рішення Європейського суду у цій справі та попередження аналогічних порушень в майбутньому прошу:

1. забезпечити відповідно до положень Конвенції та практики Європейського суду ефективне розслідування фактів смерті;
2. довести до відома працівників органів внутрішніх справ правові позиції Європейського суду, викладені в рішенні *«Риженко проти України»*.

Принагідно повідомляю, що найближчим часом офіційний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед Комітетом міністрів прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **20 вересня 2015 року**.

Додаток: стислий виклад рішення у справі «Риженко проти України» на 1 арк. в 1 прим.

Борис Бабін

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

СПРАВА «РИЖЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF «RYZHENKO v. UKRAINE»)

Заява № 55902/11

Стислий виклад рішення від 30 липня 2015 року

13 жовтня 2008 року сина заявниці було знайдено мертвим у ставку, який він охороняв як нічний сторож. Наступного дня було проведено огляд трупа. За його результатами експерти дійшли висновку, що син заявниці втопився.

У період з жовтня 2008 року до лютого 2013 року міліція п'ятнадцять разів відмовляла у порушенні кримінальної справи у зв'язку зі смертю сина заявниці. Усі ці постанови скасовувалися органами прокуратури або судами через поверховість та неповноту проведеного розслідування.

7 лютого 2013 року справу було внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Міліція двічі закривала кримінальну справу у зв'язку з відсутністю ознак вбивства, проте обидві постанови були скасовані.

Станом на квітень 2014 року досудове розслідування у справі тривало.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявниця скаржилася за статтями 6 та 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) з огляду на те, що розслідування обставин смерті її сина було тривалим та неефективним. Європейський суд вирішив розглядати цю скаргу за статтею 2 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявниці, Європейський суд встановив, що розслідування обставин смерті сина заявниці тривало понад п'ять з половиною років і не принесло відчутних результатів. Більше того, Європейський суд зазначив, що факти наводять на думку, що протягом цього значного періоду часу органами досудового слідства не було докладено розумних зусиль для встановлення істини у справі. У зв'язку з цим, а також зважаючи на свою усталену практику, Європейський суд дійшов висновку, що органи влади України не провели ефективного та своєчасного розслідування обставин смерті сина заявниці у цій справі і встановив порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Постановляє*, що пані Поцілуйко та пан Риженко мають право підтримати заяву у цьому провадженні замість заявниці;
2. *Оголошує* заяву прийнятною;
3. *Постановляє*, що було порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції;
4. *Постановляє*, що:
 - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити пані Поцілуйко та пану Риженку спільно 6 000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватися; ця сума має бути конвертована у валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;
 - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
5. *Відхиляє* решту вимог щодо справедливої сатисфакції.»